

Lausuntopyyntö talousarviosta 2026 / Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue

Kh 03.11.2025 § 208
163/14.00.01/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Touko Aalto, 0405169332

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluelautakunta pyytää sopimuskunnilta lausuntoa vuoden 2026 talousarviovalmistelua varten 12.11.2026 mennessä.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi työ- ja elinkeinotoimistoilta työllisyysalueille vuoden 2025 alusta alkaen. Mänttä-Vilppula kuuluu Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jossa vastuukuntana toimii Jämsä. Muut työllisyysalueen kunnat ovat Joutsa, Keuruu, Luhanka, Multia, Petäjävesi ja Toivakka.

Kuntien välillä on somittu yhteistoimintasopimus, joka ohjaa taloudenhoitoa seuraavasti:

Sopimuksen mukaisten tehtävien taloudenhoito on vastuukunnan vastuulla. Yhteisen toimielimen talous on osa vastuukunnan talousarviota ja taloussuunnittelua. Talousarvion valmistelussa noudatetaan Jämsän kaupungin talousarvioprosessia.

Sopijakunnat turvaavat lakisääteisille työllisyyspalveluille riittävän rahoituksen yhdenvertaisella tavalla kuntalain 8 §:n 3 momentin mukaisesti. Vuosittain laadittavassa työllisyyspalveluiden toimintasuunnitelmassa arvioidaan riittävän rahoituksen tarve

- lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden,
- työnantajien ja työmarkkinoiden ennakoitavien tarpeiden sekä
- työvoimapalveluiden asiakkaiden yksilöllisten palvelutarpeiden perusteella.

Rahoituksen mitoituksessa ja talousarvion laadinnassa otetaan huomioon myös vastuukunnan ja muiden kuntien taloudellinen tilanne, toimintaympäristö sekä työllisyysalueen yhteinen tavoitteenasettelu.

Työllisyysalueen työllisyyspalveluiden talous järjestetään seuraavalla tavalla 1.1.2025 alkaen:

1. Jämsän kaupunki perustaa erillisen taseyksikön, joka vastaa yhteisesti tuotetuista työllisyyspalveluista. Kaikki palveluiden välittömät ja välilliset järjestämisestä, tuottamisesta ja organisoinnista aiheutuvat kulut ja kustannukset esimerkiksi henkilöstökustannukset, maksetut avustukset, palveluhankinnat sekä hallintokulut kohdennetaan tälle taseyksikölle.

Sopijakuntien tuottaessa viranomaispalveluita tai muita tämän sopimuksen piirissä olevia palveluita, laskutetaan nämä sopimukseen perustuen vastuukunnalta ja kohdistetaan yhteisen taseyksikön kustannuksiksi.

2. Työllisyysalueen työllisyyspalveluiden nettokustannukset jaetaan seuraavasti:

Kustannuksista 50 % kohdennetaan sopijakuntien 18–64-vuotiaiden suhteellisten osuuksien perusteella ja 50 % sopijakuntien työttömien (laaja käsite) suhteellisten osuuksien perusteella. Suhteelliset osuudet määräytyvät sopijakuntien 18–64-vuotiaiden ja työttömien yhteismäärän perusteella. Laskennassa käytettävät tilastot perustuvat valtionvarainministeriön vahvistamiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuden laskentatekijöihin.

Yllä mainitusta jakoperusteesta voidaan poiketa niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista laskuttaa kuntakohtaisiin toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

Mahdollisesta poikkeamisesta yllä mainituista jakoperusteista tehdään lautakunnassa päätös, joka käsitellään osana vastuukunnan vuosittaista talousarvioprosessia. Kriteerit, joiden perusteella tällaiseen laskutukseen voidaan ryhtyä ovat seuraavat:

1. laskutus on kohdennettavissa asiakkaan asuinkunnan tai pääasiallisen sijaintikunnan perusteella
2. laskutusta varten on saatavissa riittävä ja luotettava tieto
3. laskutus on toteutettavissa kohtuullisin hallinnollisin kustannuksin
4. kustannukset, joita kuntakohtaisesti kohdennetaan ovat asiakaskustannuksiltaan tai osallistumiskustannuksiltaan merkittäviä
5. kustannusten kohdentaminen kuntakohtaisesti ei vaaranna palveluiden järjestämistä tai yhdenvertaisuutta.
3. Taseyksikön talousarvio laaditaan talousarviovuotta edeltävänä vuonna vastuukunnan talousarvioprosessin ja ohjeistuksen mukaisesti. Talousarvio lähetetään sopijakunnille lausunnoille ennen talousarvion hyväksymistä. Lautakunta huomioi lausunnot valmistellessaan ja hyväksyessään talousarvion esitettäväksi vastuukunnan käsittelyyn.
4. Jämsän kaupunki laskuttaa talousarviovuoden aikana kuukausittain vastuukunnan taseyksikölle edellä 2. kohdan mukaisen kuntien maksuosuuden talousarvion perusteella. Mikäli vuoden aikana taseyksikön talousarviomäärärahoja on tarve korottaa merkittävästi, työllisyysalueen lautakunta esittää muutoksen Jämsän kaupunginhallitukselle ja tämä edelleen valtuustolle. Lautakunta pyytää tarvittaessa lausunnot kunnilta. Lopullinen päätösvalta talousarvion muuttamisesta on Jämsän kaupunginvaltuustolla. Kuntien kuukausimaksuoksia korotetaan vastaavasti muutetun talousarvion jälkeen.
5. Talousarvion toteutumista seurataan kolmannesvuosittain. Talouden seurannasta vastaa lautakunta. Talouden toteumatiedot toimitetaan myös ohjausryhmälle ja alueen kunnille.
6. Vuoden lopussa tai viimeistään talousarviovuotta seuraavan vuoden helmikuussa kuntien maksuosuudet ensisijaisesti tasataan vastaamaan toteutuneita kustannuksia. Mikäli taseyksikölle syntyy alijäämää, voidaan sitä lautakunnan esityksestä siirtää seuraaville vuosille katettavaksi. Mahdollinen taseeseen kertynyt ylijäämä voidaan palauttaa jäsenkunnille lautakunnan esityksestä. Kustannusten seurannan kannalta kunnat tarvitsevat tiedon vuosittaisesta kustannuksesta, vaikka ylijäämää ei palautettaisi.

7. Mikäli kunnat saavat lakisääteisiin työllisyyspalveluihin kohdistuvia mahdollisia suoria valtionavustuksia (mm. ÄRM), avustus ohjataan työllisyysalueen taseyksikön käyttöön, mikäli se on rahoittajan puolesta mahdollista.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyyslaelautakunnan esitys vuoden 2026 talousarvioksi on seuraava:

Ehdotus työllisyysalueen talousarvioksi 2026

Kehys yhteensä 4 616 756

Henkilöasiakaspalvelu ja keskitetyt palvelut

Henkilöstökustannukset 2 680 000
Palvelujen ostot 560 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat 10 000
Muut toimintakulut 120 000
Yhteensä 3 370 000

Kuntakohtaisesti kohdentuvat palvelut

Palvelujen ostot 320 000
Avustukset 926 756
Yhteensä 1 246 756

Talousarvio yhteensä 4 616 756

Työllisyysalueen vuoden 2025 kehys on 4 564 355 euroa, joten kasvua vuodelle 2026 on 52.401 euroa ja 1,15%

Yhteistoimintasopimuksen mukaan (kohta 8.3) talousarvio lähetetään sopijakunnille lausunnolle ennen talousarvion hyväksymistä. Kunnanhallitus katsoo, että esitetyt kehysluvut eivät vielä ole sopimuksen tarkoittama talousarvio.

Työllisyysalueen talousarvio laaditaan 90 %:n kehykseen suhteessa laskennalliseen rahoitukseen. Haastava taloudellinen tilanne edellyttää huolellisesti laadittua talousarviota, jotta lisätalousarvioesityksiltä tulevan vuoden aikana vältytään ja talouden ennakoitavuus olisi mahdollista. Aktiivinen yhteydenpito ja hyvissä ajoin tiedottaminen päätettäviksi tulevista asioista tulee olla myös tulevan vuoden tavoitteena. Näin varmistetaan oikea-aikainen tiedonkulku ja talouden seuranta sopijakuntien operatiivisessa johdossa.

Kunnilla tulee jatkossakin olla mahdollisuudet tehdä lisäpanostuksia omissa budjeteissaan esimerkiksi kasvattamalla starttirahan määrää. Näin ollen kuntakohtainen kustannuspaikkajako on hyvä pitää voimassa. Viranomaispäätökset tulee kuitenkin laatia kunnasta riippumatta samojen

periaatteiden ja linjausten pohjalta, jolla varmistetaan tasapuolinen kohtelu työllisyysalueen asiakkaille. Viranomaistyössä noudatettavista tulevan tilikauden painotuksista on tehtävä linjaukset ajoissa.

Resurssien niukkuus korostaa entisestään kustannustehokkaiden ja vaikuttavien palvelujen tärkeyttä. Täysin uusien toimintatapojen ja ajattelumallien käyttöönotto on tervetullutta tilanteessa, jossa mahdollisimman kustannustehokkaasti pyritään tuottamaan mahdollisimman vaikuttavia palveluita.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Touko Aalto
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa yllä olevan lausunnon Jämsän kaupungille työllisyysalueen vuoden 2026 talousarviosta.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.